

ТРИ ЦЕНТИ в З.А. Америки; П'ЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0807 — 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

АМЕРИКАНСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ГОТОВІ СТАТИ ПРОТИ АМЕРИКИ ПІДЧАС ВІЙНИ

Красний Комітет Комуністичної партії, за підписами голови Вільяма З. Фостера і секретаря Юджина Деніса, оприлюднив в середу 2 березня заяву, що на випадок війни між Америкою й Соведами комуністи стануть проти Америки. Комуністична заява, яка йде по лінії Москви і наслідую комуністичний провід Франції й Італії, стилізована відповідно до американських відносин і в головній частині звучить так: „Якщо б всупереч змагань мирових сил в Америці і в цілому світі вдалося силам з Вол Стріту заплутати світ у війну, ми станемо проти неї, як проти несправедливої, агресивної й імперіалістичної війни; війни недемократичної і проти-соціалістичної; війни, яка нищить найглибші інтереси американського народу й людства“. У дальшій частині заяви сказано, що комуністичні провідники зобов'язуються „у співпраці з усіма демократичними силами перемогти грабіжницькі цілі американського імперіалізму і довести війну до швидкого закінчення на підставі демократичного миру“.

Вільям З. Фостер, голова Комуністичної партії, був поставлений в стан обвинувачення великою федеральною лавою разом з 11 іншими комуністичними р'о'д'о'а'ч'ами, за навчання, як скинути американський уряд насильним способом, однак тому, що він пред'явив лікарське свідоцтво, суд над ним відложено. Зате Юджин Деніс знаходиться тепер на лаві обвинувачення разом з іншими провідними комуністами в окружній федеральній суді в Нью Йорку.

Як демократичні так і республіканські члени конгресу у Вашингтоні якості характеризували заяву комуністичних провідників як національну зраду, пригадуючи, що під час війни ніякий громадянин не сміє ставати по боці ворога.

КАРДИНАЛ СПЕЛМАН ПРИ КОПАННІ ГРОБІВ

Нью Йорк. — На католицькому цвинтарі Кальварії, на передмісті Квінса, триває вже довгий час страйк гробарів. Від 13 січня нагромадилося там, в тимчасових каплицях 1,020 домовин. Кардинал Спелман, в якого дієцезії лежить оцей цвинтар, прийшов до висновку, що страйк викликали комуністи й тому рішив самий поладнати справу копання гробів. Він запитав студентів теології й деяких священників і з ними буде копати гроби для хоронення небіжчиків.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ФОРЕСТАЛ УСТУПИТЬ ЗО СВОГО СТАНОВИЩА

Вашингтон. — З достовірних джерел сповідають, що секретар оборони Джеймс Форестал уступить з свого становища з початком квітня. На його місце мав би прийти Луїс А. Джансон з Кларксбург, у Вирджинії. Він був давніше секретарем війни, а тепер веде адвокатську канцелярію. Свого часу він був красивим командантом Американського Легиону і головою фінансової секції Красного Демократичного Комітету. Його вважають за дуже лояльного супроти президента Трумана.

Американський літак облетів гльоб без перестанку в 94 годинах

Літак типу надфортеці Bi-50 облетів земний гльоб без приземлювання в 94 годинах і одній хвилині. В тому часі літак доставив чотири рази газоліну, постачану іншими літаками під час польоту. Все те переведено в найбільшій тайні від часу вилету надфортеці з Форті Ворд, у стеїтї Тексасі, в суботу 26-го лютого в годині 12.21 після полудня, аж до її повороту до того самого летунського майдану в середу 2 березня в год. 10.22 перед полуднем. Літак летів у східному напрямі і доставляв додаткову газоліну під час лету над Азорами, на Атлантийським океані; потім над Дгарран, у Савді Арабії; далі над Філіппінами й Гавайями над Тихим океаном. Цей полет вважається історичною подією і вказує американську високу техніку в опануванні повітряних просторів. Лютенант ген. Кортис Е. ЛеМай, командир Стратегічних Повітряних Сил, сказав з нагоди успіху американського воєнного літака, що американські повітряні сили можуть вивести з Америки атомову бомбу і „скинути її на якомусь місці у світі, яке тільки вимагатиме діяння атомової бомби“.

Літак Bi-50 носить назву „Локі Лейд II“, ним керував капітан-віце Джек Салагер з Мелроу, у стеїтї Висконсині, а з ним було ще 13 інших військових летунів. Знаючи, вважають, що надфортеця Bi-50 це воєнний бомбардувальник. Серед конгресових кол успіх американського літака викликав рух, щоб звернути головну увагу на розвиток воєнного летунства і не шадити на нього видатків.

СЛОВАЦЬКА ЛІГА З НАГОДИ ДНЯ МАСАРИКА

У виданні ньюйорського тижневика „Словак в Америкі“ з 22 лютого поміщений отвертий лист до президента Трумана й до губернаторів стеїтів, підписаний Словацькою Лігою Східного Дистрикту з таким змістом:

На найближчий день 7 березня, як це було кількома минулими роками, призначений так званий „Чехословацький День“ з нагоди народження першого президента Чехословаччини, Томи Г. Масарика. Тому, що з цієї нагоди плануються декларації і призначення на честь теперішніх і колишніх поневолювачів чеського й словацького народів, Словацька Ліга звертає увагу, що вжиточність небижчиків президента Масарика вже пережилася. Це був він, що посівав ворожнечу між чехами й словаками і це був він, що зацвів нове чеське поганство. Гой самий Масарик зашпестив ненависть між чехами й словаками, коли то чехи й словаки створили Чехо-Словацьку Республіку на лад американської демократії.

Наслідник Масарика, апізер (Докінчення на стор. 4-тія)

НПН XII. ДЕСЯТЬ РОКІВ ПАПОЮ

Рим, 3-го березня. — Папа Лій XII. обходив вчора десятиріччя з дня свого вибору головою Католицької Церкви. З усіх будинків Ватикану та з численних будинків в Римі завісили папські біло-жовті прапори. В цей сам день Папа Лій закінчив 73 роки життя.

ПІСЛЯ СМЕРТІ ПРОФЕСОРА РАКОВСЬКОГО

Надзвичайне засідання Американського Відділу Н.Т.Ш.; виповнено Покійного на засіданні У.К.К.

Нью Йорк, 3 березня. — У зв'язку зі смертю голови Наукового Товариства ім. Шевченка, проф. Івана Раковського, Американський Відділ НТШ відбув вчора після полудня надзвичайне засідання, присвячене пам'яті Покійного. Про великі заслуги Покійного для української науки та для української справи взагалі говорив голова Американського Відділу НТШ, проф. М. Чубаїт, підкреслюючи при цьому хрустальний характер, великий патріотизм, відвагу і трудолюбивість св. п. проф. Раковського, що стояв на колі та вів передове представництво української науки в часок його найбільшого лихоліття.

Окремою згадкою виповнено вчора покійного теж на звичайному засіданні Українського Конгресового Комітету. Як довідомося, в похоронах св. п. проф. Раковського, які відбулися в цю п'ятницю в Нью-Йорку, візьмуть офіційну участь представники центральних та місцевих американсько-українських організацій і товаристів.

Господарський відгомін політичного напруження між Америкою і Соведами

У ВІДПЛАТУ НА АМЕРИКАНСЬКЕ ЕМБАРГО СТРАТЕГІЧНИХ ПРОДУКТІВ, СОВЕТІ РЕДУКУЮТЬ ЕКСПОРТ МАНГАНУ І ХРОМУ ДО АМЕРИКИ.

Париж, 3 березня. (ННТ). — В останньому часі советський уряд мав рішити сильну редукцію свого експорту манганової і хромової руди до Злучених Держав, як відплату за американське ембарго на вивіз стратегічних продуктів і машин до Советського Союзу.

Минулого року Америка доставила від Советів около 500,000 тонн манганової руди і 400,000 тонн вже замовлено на цей рік, крім около 150,000 тонн хромової руди. Манган і хром є головними продуктами для виробу твердої сталі. Досі Совети вивозили до Америки майже 75% своєї надвишки. В цьому році советський уряд задумав зменшити експорт мангану на приблизно 10 процент і хрому на 60 процент. В дипломатичних колах вважається, що причини цього є політичними та що зменшення советського експорту є не тільки відплатою за американське ембарго, але теж збільшенням советським запотребуванням на виконання нової зброєвої програми.

МОСКВА ПІДДЕРЖУЄ ЮГОСЛАВСЬКІ ДОМАГАННЯ ДО АВСТРІЇ

Лондон, 3 березня. — Советський представник на конференції заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в справі мирного договору з Австрією заповів вчора повну советську піддержку югославським домаганням до австрійської території та в справі воєнних відшкодувань. Советське становище закінчило дипломатичні спекуляції щодо можливості змін у відношенні Советів до Югославії з огляду на „бунт“ Тіта.

ПОЧАЛАСЯ БЛЮКАДА СОВЕТСЬКОЇ РЕПАТРИАЦІЙНОЇ МІСІЇ

Франкфурт, 3 березня. — Американська військова поліція оточила вчора кордоном озброєної сторожі будинок зложеної з вісімох осіб советської репатриційної місії, яка відмовлялася виконати розпорядок ген. Клея та до 1-го березня не вихала з американської зони. В год. 8-й зрана американці перетяли большевикам телефон і всі комунікаційні получення, як теж світло, газ, воду і доставку харчів. Ніхто не сміє ані вийти ані увійти до будинку, бо в тій хвилині буде заарештований. Вчорі большевики звернулися, щоб їм допустити воду, але американці відмовили. Згідно з твердженнями німецької обслуги, большевики своєчасно нагромадили собі деякі запаси харчів. Наказ до ब्लюкади дав ген. Клей, не хотючи викидати большевиків силою. Самі члени місії вимушені були їсти з кухні американців. Самі члени місії вимушені були їсти з кухні американців. Самі члени місії вимушені були їсти з кухні американців.

ШВЕДЦІ ВІДКИДАЄ СОВЕТСЬКЕ ОБВИНУВАННЯ В СПРАВІ РЕПАТРИАЦІЇ

Стокгольм, 3-го березня. — Шведський уряд з „великим здивуванням“ прийняв до відома советське обвинувачення, мовля, шведські власті переслідують та не дозволяють на поворот „на родину“ втікачам з Балтійських країн, і відкинув це обвинувачення як „чисту фантазію“. Советський уряд звернувся в цій справі до шведського окремою нотою минулого понеділка.

КОМУНІСТИЧНІ П'ЯТІ КОЛОНИ В СВІТІ НА СЛУЖБІ МОСКВИ

АКЦІЯ МАСОВОГО ЗРАДНИЦТВА В КОРИСТЬ СОВЕТІВ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ. ТОРЕС ЗНОВУ МАЄ ГОЛОС

Париж, 3 березня. Після невдачного трюну з „мировою офензивою“ Сталіна, цю саму акцію продовжує тепер Москва за посередництва своїх п'ятих колон в демократичних країнах. І почав вигукуваний в

Москві комуністичний гавляктер у Франції, Моріс Торес, закликаючи французів, щоб вони на випадок советського нападу на Францію не тільки не обороняли своєї країни, але ще й допомагали советській армії їх „визволити“. За прикладом Тореса та на безумовний наказ з Москви пішли теж провідники большевицьких п'ятих колон в Італії, Англії і наостанці теж в Злучених Державах. Після цих „принципових“ заяв, комуністичні п'яті колоні починають тепер подрбно розробляти план наказаної їм з Москви „мирової акції“, ставляючи собі дві безпосередні цілі: послабити оборону своїх країн та не допустити до їх господарської відбудови. З тою метою вони ведуть кампанію проти здійснення допомогового плану Маршала та проти оборонного Атлантийського пакту, бо одне і друге є найбільшою перешкодою в советській імперіалістичній політиці. Большевицькі п'яті колоні у Франції і в цьому випадку веде перед. Втора тут в одній з великих зал відбулося масове зібрання комуністів, на якому Торес повторив свої заклики до масового зрадництва на випадок війни зі Соведами, закликаючи „тимчасом“ до боротьби проти плану Маршала та проти Атлантийського пакту. Нав'язуючи до розкриття комуністичної шпигунської сітки в тій країні включно з армією, Торес кричав, що він не дасть злякати себе цим та що комуністи продовжуватимуть цю свою зрадницьку роботу. В країні переведено цілий ряд дальших арештів у зв'язку зі шпигунством в користь Советів. Рівночасно в парламенті внесено законопроект, який забороняє би офіцерам армії належати до політичних партій.

ПРЕДСТАВНИКИ БЕРЛІНА БУДУТЬ НА НАРАДАХ ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Франкфурт, 3 березня. Три західні військові губернатори Німеччини погодилися вчора, щоб представники Берліна були присутні на нарадах західно-німецької конституційної Асамблеї, не беручи участі в самих нарадах. Асамблея з успіхом продовжує наради над проектом конституції федеративної західно-німецької держави.

НОВА ФУНЛАНДІЯ ДЕСЯТОЮ ПРОВІНЦІЄЮ КАНАДИ

Лондон, 3 березня. Британський парламент прийняв вчора більшістю 217 голосів проти 15 законопроект про прилучення Нової Фунландії до Канади як десятої провінції.

ДАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ В КОРИСТЬ АТЛАНТИСЬКОГО ПАКТУ

Копенгаген, 3 березня. Вчора тут відбулося таємне засідання парламентарного комітету закордонних справ, на якому — як повідомляють — добре поінформованих джерел — данський уряд достав повну піддержку в політиці для участі Данії в планованому Атлантийському пакті. Рішуче становище Данії в цій справі диктується в додатку фактом розбиття переговорів в справі окремого Скандинавського оборонного союзу. Тут вважається, що під час голосування в парламенті щонайменше 125 послів на всіх 150 буде за прилучення Данії до Атлантийського пакту. Свою виразну думку проти цього пакту досі висловили тільки комуністи, що мають дев'ять послів в парламенті. Вчора до столиці Данії прибув літаком прем'єр Іоанніс, як вважається, що при п'яті нагоді теж він відбуде наради в справі єдиної західної оборони.

НІМЕЦЬКА ПОЛІЦІЯ ВСПІЛА СОВЕТСЬКОГО ПРИКОРДОННИКА

Брунск, 3 березня. Вчора тут повідомлено, що західнонімецька поліція вбила одного советського прикордонного сторожа, що загинув в британську зону за двома німецькими жінками, що втікали зі советської зони, та намагався відібрати від них їх клунки. На крик рятунку надбіг німецький поліцай і як большевик з багнетом кинувся на нього, він вистрілив і бив його.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.,
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійська та українська частини):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАКЛИК ДО МАСОВОГО ЗРАДНИЦТВА

Американці мають тепер нагоду пізнати на французьких комуністах, якими будуть американські комуністи на випадок, коли б так Злучені Держави опинилися у війні з Советським Союзом. І не тільки те. Це є теж нагода дізнатися, хто вже тепер, у мирі, буде паралізувати мілітарне скріплення демократичних потуг, чи взагалі усяку оборонну акцію демократії. Це, що діється тепер у Франції, буде повторене комуністами в інших країнах, а в першу чергу в Америці, бо вона справляється Кремлю особливу журу.

Комуністи в Франції є поважною силою, на що склалася різні причини, але про них тепер говорити не будемо. З тою силою мусить рахуватися кожна французька влада. Бодай так було досі. Коли ж сучасний уряд країни мусить тепер братися за якнайгостріші міри, звернені проти комуністичних провідників та Комуністичної партії, то видно, що до цього заставили його такі причини, що іншого виходу вже не було. Так і дійсно є. Комуністична п'ята колона взялася у Франції за таку акцію, яка є нічим іншим, а тільки зрадою країни, саботуванням її оборони перед ворожим нападом.

Ми вже згадували давніше промову Моріса Тореза, генерального секретаря французької Комуністичної партії, яку він вголосив на партійній збірці, а потім повторив публічно, та якою звинувачував комуністів на випадок війни з Советами стати по боці тих, останніх. Тепер цей заклик видруковано ще й в офіційних органах партії.

Виглядає на те, що Кремль дав приказ комуністичним партіям в європейських демократичних країнах публічно визнавати, що вони думають робити на випадок, коли б їхні країни опинилися у війні з Советським Союзом. Відповіді на це питання вже не тільки в Франції, але й в Італії, а навіть в Англії. Хоч одні відповіді дуже ясні, а другі не такі виразні (як от в Англії), в практиці буде все виглядати так, як є у відозві Тореза, що виразно звинувачує французьких комуністів до масової зради. Торез наказує комуністам на випадок війни Франції з Советами помагати Червоній Армії. Він твердить, що збройна Франція це не є ніяка оборона країни перед еventуальною ворожою агресією, а тільки підготовка до війни з Советами і тому треба що акцію саботувати.

Так виглядає тепер комуністи в Франції. Такими є вони теж і в інших країнах, теж у Злучених Державах і Канаді. Давніше вони хоч закривали зраду і тим вводили не одного в блуд. Нині вже признаються до зради явно, одверто й головно. Мабуть Москва зажадала від комуністів демократичних країн лояльності, виявленої на письмі. І вони, як бачимо, ту лояльність виявили. Що заставило Москву аж такого вимагати, годі знати, але можна догадуватися, що вона мусить бути так добре залякана. Бо ж війни нема, ані нема познать, щоб Америка чи Англія збиралися воювати. Теж не думаємо, щоб і Кремль захотів якраз тепер воювати, хоч хто його знає. Тому треба припускати, що мабуть американська допомога вільній Європі робить такі великі поступки, що вони стають загрозою дальшому існуванню більшовицької тиранії в Європі. Звідси приказ Кремля саботувати Плян Маршала та все, що є злучене з відбудовою Європи та оборонним валом демократії проти комуністичних агресій. Та найголовніше тут те, що Кремль наказав комуністам зраджувати свої країни і вони слухняно цей приказ виконують. Це треба запам'ятати!

Злочин, що кличе до неба про пімсту

Перша половина нашого сторіччя буде записана справді кривавими літерами в історії людства. Недаром поет назвав її „добою жорстокою, як вивчия“. Дві світові війни, безліч менших воєн, революції, переслідування, нищення і руйні всі вони велися під великими гаслами „воли“, „визволення“, „культури“ і „цивілізації“. Звичайно, війни та переслідування не нові в історії. Їх знають і старинні часи, багаті їх записано і в середньовіччі. Але поняття масового народовбивства залишилося таке характеристикою нашого століття.

Аналізуючи всі жорстокості нашої доби часом можна знайти бодай якесь вивчення. Натомість жадних обставин ані вивчення не можна знайти в найжахливіших злочинах, що їх записала історія людства в злочинах більшовизму.

Під час другої світової війни німецькі нацистичні садисти допустилися злочинів, що на віки залишаться чорною плямою і ганьбою людства. Це було тільки малим виміром справедливості Нюрнберзького засуду. Бо яку справедливість взагалі можна вимірити за мільйони жорстоко замучених, вбитих, живцем спалених в газових печах людей? Проте, ці злочини поповнюють під час воєнного божовілля і їх допустилися злочинні маніяки, яким їхній власний нарід та відповідальні державні мужі інших країн не потрапили наложити кайданів безпеки своєчасно.

Але навіть ці злочини зводилися до злочинів бліднуть в обличчя найбільш рафінованих і найбільш жорстоких злочинів свідомого і планованого масового народовбивства, що їх вже протягом трьох десятиріч років допускаються за своєю залізною заклоною і насамперед в Україні кремлівські опіри. Символом тих безприкладних і найстрашніших та найжорстокіших злочинів масового народовбивства є розташоване над річкою Бог українське місто Вінниця, в якому під час німецької окупації відкрито до половини липня 1943 року в трьох місяцях, разом 91 масових могил, в яких знайдено 9,432 трупів жорстоко вбитих в підземеллях місцевого НКВД людей, переважно українських селян і робітників. „Розкрилася земля і показала пекло“ — крикнула одна молада жінка — за словами очевидця — побачивши ці розкопані могили зі страшним жнивом смерті. Справді бо,

під влаштованими гойдалками та майданчиками до танців більшовицького „парку культури і відпочинку“ та в городі і на одному з місцевих цвинтарів відкрито тисячі жертв більшовицького пекла, на самому задку яких кров стінається в жилах та від грізи підноситься волосся на голові. А Вінниця під цим оглядом далеко ще не одинока. Вона тільки може послужити страшним символом найжорстокіших злочинів більшовизму, що кличуть до неба про пімсту.

Кров і муки невинних жертв злочинного більшовицького режиму не сміють пропасти даремно. Вони мусять про-

кляттям тяжити над світом, аж доки не будуть покарані злочинці в Москві, як уже покарано тих в Берліні. За тисячі і мільйони жертв злочинного більшовизму в Україні відповідалі не тільки самі опіри з Кремля, але й весь світ, як довго він толерує злочинців.

З метою познайомити наш загаль бодай побіжно з цим більшовицьким пеклом, що його відкрито під розкопаною землею у Вінниці, в найближчому часі почнемо друкувати на сторінках цього щоденника синтетичне зведення очевидців і документальних доказів цього більшовицького злочину, що кличе до неба про пімсту.

Треба сподіватися, що про цей злочин буде всебічно поінформований теж весь культурний, зокрема англо-саський світ.

ПРОЦЕС В. КРАВЧЕНКА

Між еміграційно-національною Україною і колишнім советським службовцем В. Кравченком розігралася така собі мелодрама: праця Кравченка на Україні і його виразно „малоросійське“ прізвище спонукало деякі українські чинники глибоше зацікавитися цією особою, звичайно, в першу чергу з добрим наміром навести В. Кравченка до українського середовища. Та тільки судовий процес в Парижі він повинен існувати в це заливання.

Хоч за межами адміністративного впливу Кремля перебувають сотні і тисячі вітаків включно з високими старшинами червоної армії і визначними інтелектуалістами, однак лише Кравченко потрапив до статті головної фігурою. Іншим просто по-дружньому радуються: „коли вже втекли, то сидіть тут тихо і не рипайтеся“. І тому хоч з першого погляду справа В. Кравченка досить ясна, все ж таки за його сполекою криється багато таємниць. Сам „винувник торжества“ не є ніякою визначною особистістю, не є ні політиком, ні філософом. Коли б залізна заслона мала б щільні, західний світ мав би честь гостити в себе сотні і тисячі кравченків, цих звичайних технічних виконавців розпоряджень Кремля. Процес В. Кравченка скорше всього виглядає на політичний експеримент: це є спроба перевірити доцільність або навпаки пропагування певних політичних поглядів, зв'язаних з майбутньою долею Росії. А тому, що ці погляди ворожі до України, а на зовнішньому форумі вони просто авантюристичні, ми з свого боку мусимо все зробити, щоб їх, так би мовити, розвінчати і доказати, що во-

ни не мають нічого спільного з західним поняттям про ідеали свободи, яких наче-бто російський репрезентант являється сьогодні сенсацийний В. Кравченко.

Росія протягом своєї історії давала (і дає) найбільше політичних емігрантів, які склалися переважно з поневоленіх дею народів. Російські емігранти-революціонери використовували широкі демократичні свободи західного світу, щоб підготувати на зміну старого (на їхній погляд віджитого деспотизму) новий деспотичний лад, ще більш рафінований у своїх засобах поневолення.

Політична програма В. Кравченка для майбутньої Росії подібна до аналогічної програмою московських більшовиків і апологетів „зарубежної“ Росії. Це програма невідвирності від властивості Росії загарбаних в різні часи неросійських народів. Якби це парадоксально не звучало, але в цьому пункті В. Кравченко є сьогодні прямий союзник московського Політбюро. І не деспотична політика уряду сучасної Росії є сьогодні найпекучішою проблемою червоних і білих росіян, а доля за майбутнє (поважно загрожене) своєї імперії. Цю свою більшовицьку - білоемігрантську програму Кравченко досить ясно виклав в перебізі процесу, але він історично противився, щоб свою програму виклав провенець Росією народів. І це зрозуміло. Бо Політбюро, білоросії і Кравченкові залежить на одному: здегіорувати політичну увагу в їхній спосіб, щоб при очікуваному ударі Росії з заходом з Гітлером) скопіювати на захід обличчя висунених на захід

В чому наша власна вина?

Під таким наголовком помістив Б. М. статтю у бельгійській газеті „Вісті“ в числі з 1 лютого п. р. У цій статті пишеться, між іншим, так:

Право і справедливість самі по собі існують лише в теорії — в практичному житті їх не раз треба навіть силою вимити вибороти та підперти. І тому ми, українці, не зуміли дотепер оборонити наші природні права, бо як національна спільнота ми часто були дуже слабкі. Ми маємо славу історію, ми все змагалися та вміли приносити жертви, але кількість жертв не завжди переігрує.

Не менше важною є правильна оцінка ситуації, правильне оприлюднення всіх наших власних хиб і недотягнень, що у першій мірі спричинюють нашу національну слабкість. І уважний спостерігач не тяжко зорієнтується, що одною з наших найбільших слабостей, чи хиб — це брак повного об'єднання і сконцентрування всіх наших національних сил. Цього колючо вимагають колосальні труднощі нашого визвольного змагу. І не диво, що в час найбільшого поневолення, яке наш народ зазнав, в цей час у нас пишеться і говориться далеко більше про необхідність повної консолідації наших сил. І від кількох років ведуться вже переговори, але треба признати, що помімо великих поступів та поліпшень не досягли ми ще стовідсоткової консолідації. Маємо вже найвищий політичний центр — Українську Національну Раду, але там, на жаль, ще не засідають представники нашого консервативного руху — гетьманці. Маємо Виконний Орган, але там ще не співпрацює одне середовище, що входить в склад Нац. Ради. А щоби це ми бачимо, що на низах ще далеко не дійшло до гармонійної і широкій співпраці всіх середовищ! Всі ми знаємо, що у нас міжпартійні змагання не відбуваються завжди у здоровому способі конкурування. І є зайво підкреслювати, що якраз це є одною із наших найбільших хиб, бо витрачається так національна сила на внутрішній поборювання, замість для наших спільних національних потреб! Отже, в чому річ? Де лежать

поневолення Росією народів чергового „визволителя“ і таким чином врятувати Росію. Що ці твердження не є пропагандою, легко переконалися прослідкувавши, чим затурбована сьогодні більшовицька пропаганда. Зокрема в неросійських республіках день і ніч при нагоді і без нагоди зводиться в голови затурка-

(Докінчення на стор. 3-тій)

причини, що всі нібито хотять об'єднання та порозуміння, а все ж таки до нього (головне на низах) ще не доходить?

І тут ми прийшли до есенції нашого думок: ми! добуємо основну причину цього не у великих перешкодах, які би можна було усунути, але лише в певному неправильному психічному наставленні деяких наших політичних середовищ. І, на нашу думку, це є цілковито тяжко діти тут до радикальних поліпшень. Це все є питання доброї волі! Треба лише, щоб ми собі усвідомили, що сьогодні ні одна наша політична партія не може претендувати на виключну позицію у нашому суспільному житті. Треба собі усвідомити, що ні одна наша політична партія чи середовище не має так досконало розв'язати всі питання наших теперішніх визвольних змагань та пізнішого державного будівництва, щоб могла претендувати на монополію у цьому. Ні одна наша політична партія чи середовище не має достатньої кількості вишколених та вироблених людей, щоб могли претендувати обсадити тепер і пізніше на рідних землях усі важливі пости лише „своїми людьми“. Та ні одна наша політична партія чи середовище не є так сильним, щоб могло само, без співучасті інших, шість п'ятого досягти у наших теперішніх визвольних змаганнях. Нам бракує і політичного і державницького вироблення, бо воно росте лише передаючись з генерації на генерацію. Тому ні одно наше середовище не має виробленої політично-ідеологічної концепції у виключній, досконалій формі. А членівність „членства“, чи прихильників ще далеко не значить, що дана група має найліпшу концепцію розв'язання наших „політичних“ державно-правних, соціальних, економічних і т. ін. проблем. Тому цілковито правильно зроблено, що в Нац. Раді дано пости і тим середовищам, що може тепер ще не мають масового „членства“, але що мають певне політичне чи ідеологічне обличчя, що їх оправдує і оправдуватиме „праці певну роль у нашому політичному житті.

Отже, коли можна група усвідомить, що вона сама нічого великого не може досягти і що абсолютно мильний був її шлях у минулому, якщо вона на це претендувала, тоді кожна група буде сама шукати широкій співпраці і повного порозуміння з іншими. І це є важне не лише для верхів, але і для низів, де шкідливе, безоглядне взаємне поборювання сьогодні ще найбільш відчувається. А приступаючи до тісної співпраці, аж ніяк не треба тратити щось зі свого ідеологічного багажу, бо для нації ідеологічна диференція не шкодить, але, навпаки, є корисна, бо де є більше поглядів, там і найдується більш мудрі розв'язки.

раз говорити. У ньому вже готові думки і готові слова, щоб їх виявити. — У червні, цього року, — почав він, — мені довелося побувати в Італії. У Празі того часу гостив знайомий д-р Реден. Він хотів з висоти безпартійної дипломатії розв'язати деякі історично-філософські проблеми, що наросли протягом віків. Бек тоді їздив до Берхтсгадена, так би мовити, на поклін до хана сучасної Золотої орди.

Одного разу я сидів з приятелем художником на терасі руїн в Помпеї і дивився на синю затоку. Вода переливалася перламутром. На синьому, мов емаль, обрії, брили контури острова Капрі.

(Дальше буде)

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

(38)

Всі засміялися. Робилося шумно. Кальчук замовив заздалегідь вечерю. Почував, що не може як слід зібрати думок, атмосфера надто згустилася і нерви перетворилися. — Треба, мабуть, кудись вийти або хоч сісти збоку.

— Пан прем'єр сказав, що люди мусять бачитися, — дододі до його вуха якесь рішення, — а в останній п'єсі „Нові люди“ шість трупів... — Знов сміх... — Я вам раджу, люди чесні, на цьому місці заплакати, — чути голос Калини. — Коли по сцені трупи валяються, мов дрова, — не до сміху...

— Ну, Маруся все таки грає, — каже Чорний.

— Маруся завжди грає. Навіть, коли з волі Селегія два рази мусила вмерти. Селегія, як дивитися збоку, робить враження артиста з Божої ласки, тільки з переборщеною фантазією. Він також пише.

— Він, кажуть, конечно хоче бути Кропивницький...

— Йому бракує таких висів, як мав Кропивницький...

Наближається восьма. Години тут ідуть чітко і поспіхом. Кальчук пройшовся до майого сальону. Проба летючої естради скінчилася, і стільці театральні стоять, хто де хоче. Порожньо. Кардаш слухав у дев'яті вісті. Гаріс-Морський ще сидів у Зимовнику. Зорин та Ірлявський

фехтували на зеленій канапі. Димкевич домалював на своєму горішці плякат з привою Нового Року, а Гренджа-Донський, що тількищо повернувся з редакції „Нової Свободи“, дождав вечери і сміявся з дотепу, що йому оповідав невеличкі постаті добродіїв з хитрацько-честивим виразом на прізвище Чіркач.

Кальчук пішов на хвилину пройтися. У голові вже гурт думки, що вируться, мов вода, яка спадає з якоїсь гори. Думки налягають, їх багато, вони вимагають вислову. Кальчук не має місця, все тут зайнято. Тісно в голові, в повітрі, у стінах гостинниці.

За п'ятнадцять хвилин Кальчук повертається до майого сальону. Тут уже Зорин, Гаріс і Ірлявський. Входить також Кримський...

— А, а! Аполон! — каже Зорин. — Як там ваші музи? Драма, каже Селегія, тепер не в моді...

— А ви вже написали ре-

цензію? — питає Кримський. Саме входить Донський, і Кримський зустрічає його театралью: — А! Ваше високо-благородіє! Вітаю українсько!

— Хе-хе-хе! — хехоче до брячим хехотом Донський... Займаю, але місце Аполоніа...

— Це вже зайняте... Беріть, що дають...

— Цікаво, хто сьогодні держить слово, — каже Донський... — Кальчук держить слово. Панаас Кальчук... І, якщо дозволите, то я вже з цього самого місця, одразу заграв і тут свою передову роль. Відкриваю ці чергові наші сходи. Поети, мистці, філософи. Дивимось у вічі правді і шукаємо її вислову. Ми зараз трохи модні. До нас прибувають люди, і, як каже геніальний Рогой, ми торпедуємо мало не цілий світ. Варто лиш покрутити радіоапарат, і перше слово з Варшави — це бу-

де якесь погане слово про нас...

Карпатська Україна? Яка це гарна річ. Нагадає корабель серед бурі, танець на вулкані. Пливемо і не знаємо, чи допливемо до берега. Пливемо з історії і в історію. Пливемо, мабуть, щоб здійснити чийсь заповіти, яких ми навіть не знаємо...

Я гадаю, що ідеали наші сягають куди далі, ніж щоб вести тільки боротьбу з московітськими та твердим знаком, хоча і ці останні символи дуже великого мірила і ми, щоб лишити для нащадків якісь докази відваги, ми повинні та кож не тільки робити уряд, але й думати... Хто має думати? Міністри? Помиляється. Політики нашого часу склали з себе цей обов'язок. Але думка повинна бути, і її повинні десь плекати... І це маєте робити ви, панове... Поети. За те вас колись згадають і сто років по вашій смерті десь в куточку миського парку вам

поставлять пам'ятник. Такий собі сидить бронзовий Донський на шматочку каменю, а над ним бронзова муза тримає бронзову галузку мирту... В його тіні ночами цілуватимуться панночки, а на лисому чолі сидатимуть горобчики... І от один з кандидатів на такого пам'ятника, наш шановний Кальчук, засвідчить сьогодні перед вами, що в його голові такі думки є і він не думає з ними ховатися. Він їх нам висловить. А щоб нам при цьому не перешкождали звичайні смертні, що там танцюють, прошу ласкаво зачинити щільніше двері... Прошу, отже, колегу Кальчука...

Всі сиділи пристойно біля столу, і тільки Кардаш ходив по кімнаті з закладеними руками. Кальчук стояв на розі столу, опершись на спинку стільця. Зорин покашлював під грубою, намагаючись запалити недожурену цигарку. Кальчук підняв голову. Видно було звичку. Він буде за-

Світова демократія проти московського імперіалізму

(Конференція ліберальних рухів поневоєних народів у Лондоні).

Ще в квітні 1947 р. відбулася в Оксфорді (Англія) міжнародна конференція ліберальних рухів, таких країн як Б. Британія, Америка, Канада, Франція, Бельгія, Голандія, Італія, Німеччина, Еспанія, Швейцарія, Швеція, Фінляндія, Туреччина, Данія, Півд. Африка та інші. Таким чином утворилося поруч з „Селянським Інтернаціоналом“, поруч з Міжнародним Соціалістичним Союзом, також Міжнародне Об'єднання Лібералів.

Назву „ліберали“ аперше вжито в Еспанії на початку XIX. віку для означення руху, що бореться за політичну, релігійну і всякі інші свободи. Найбільшого розвитку ліберальні партії досягнули в Англії, Канаді та в Америці. У Канаді Ліберальна Партія стоїть при владі вже більше 20-ти років. До кінця другої світової війни не було міжнародного союзу лібералів. Тепер, перед загрозою більшовицького тоталізму, всі політичні сили, що хочуть свободи, об'єднуються для оборони права народів і окремих осіб на вільне, незалежне життя, без страху і гноблення.

Ліберальний Інтернаціонал або Світовий Ліберальний Союз має свій осередок у Лондоні. Президент Ліберального Союзу — відомий еспанський демократичний політик і письменник С. де Мадаріяга. Під його головуванням, з початку Ліберального Інтернаціоналу, скликано в Лондоні 26-28 січня 1949 р. конференцію ліберальних народів, поневоєних більшовицькою Москвою. На цій конференції були такі делегати: Болгарія, Карастоянова (Болгарія), Кодічек, Странскі (Чехословаччина), Де Мадаріяга (Еспанія), Перліс, Ронімоє (Естонія), Цаксте (Латвія), Кузімискас, Закевічус (Литва), Сеневиц, Бальон (Польща), Біяну, Лієску (Румунія), Станкович (Угорщина), Панчук, Сальський (Україна), Авакумевец, Йованович (Югославія). Окрім того, М. Гаврилович від Селянського Інтернаціоналу Письменників (ПЕН-Клуб).

Як відомо, організації для утворення об'єднаної демократичної Європи діють у згоді між собою: „Об'єднана Європа“ (під проводом В. Чорчила), „Західна Унія“, „Рух європейських федералістів“ і інші. Дотепер у цьому русі не були належно представлені демократичні рухи народів, поневоєних більшовицькою Москвою. Тому конференція ліберальних груп з-за „залізної заслонки“ в Лондоні зробила добрий почин у цьому напрямі. Зокрема треба відзначити резолюцію цієї конференції в справі України:

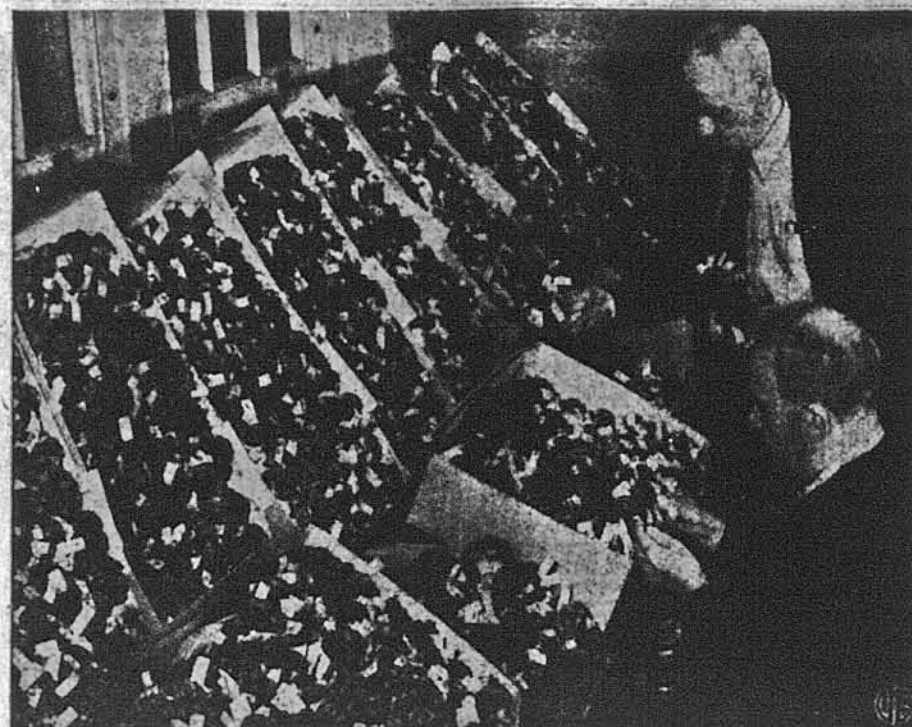
„Тому, що вільна, незалежна і визнана Українська Держава, створена після першої світової війни, була окупована силами ворожими до свободи тим способом, як багато держав були окуповані в часі й після другої світової війни, і з уваги на те, що хоч тепер Україна є членом організації Об'єднаних Націй, однак уряд і представники СРСР не репрезентують вільного українського народу, а діють тільки як знаряддя московського союзу, — постановлено, що представники вільних і демократичних українських рухів мають бути теж запрошені брати участь у „Європейському Русі“.

Ця рішення має велике значення для України і для світу. Бо на підставі цього рішення в Лондоні створено постійний комітет „лібералів на чужині“. До цього комітету належать по два представники від кожної національної групи лібералів. Українських лібералів у цьому комітеті представляють пп. Мохайло Опаренко і Михайло Добрянський.

На конференції „лібералів на чужині“ вивчено причини, чому представники ліберальних партій з країн диктатури мусять перебувати на еміграції. Також проблема співпраці лібералів поневоєних Москвою народів була докладно обговорена на конференції. Конференція ухвалила звернутися до Селянського Інтернаціоналу і до Соціалістичного Інтернаціоналу з пропозицією співпраці всіх демократичних сил, що тепер мусять перебувати за межами своїх країн.

В декларації представників ліберальних рухів європейських націй, проголошеної свободи, сказано між іншим: „Свобода є одна і нероздільна. Загроза свободи не може бути обмежена через поділ Європи на зони впливу... Способи, якими позбавлено свободи Естонію, Латвію, Литву, Польщу, Чехо-Словаччину, Угорщину, Україну, Югославію, Румунію, Болгарію і Албанію, можуть бути попередженнями для вільних народів супроти нападу ззовні... Ми віримо, що наша участь в обороні свободи буде успішна, якщо ми подамо собі взаємну руку“.

Українські учасники цієї конференції — п. Богдан Панчук і п. Юрій Сальський — пильно працювали, щоб українська проблема і український демократичний рух були відповідно освітлені на нарадах і в пресі. Зокрема великий успіх мала промова п. Панчука на вічі, що відбулося під протекторатом Ліберального Інтернаціоналу 28 січня в залі Кекстон у Лондоні. На вічі головував президент Світового Союзу Лібералів п. де Мадаріяга. Крім того, промовляли чотири особи, між ними п. Панчук за Україну. Українські делегати на конференції ліберальних народів, поневоєних Москвою, були: Мохайло Опаренко і Михайло Добрянський.

ПОЛЕ МАКІВ — НАРАЗІ В ПАЧКАХ. — Отсе, що перед нами, це підготовка до тижня, що попереджує „Меморіал Дей“, коли то американські ветерани по всіх вулицях причіпляють червону квітку (ж) проханням надіслати в відділ жертв на ветеранський фонд, призначений на допомогу ветеранам та їх родинам, що знайшлися в біді. Ці макі виробляють в Менло Парк ветерани, що живуть в Нью Джерзі Гом для воєнних калік, як це бачимо на цій картині.

ралів у приватних розмовах і на вічі підкреслювали, що українські політичні організації утворили Українську Національну Раду, як єдиний політичний провід, у якому всі загально-національні справи вирішуються шляхом взаємного порозуміння. Цей факт робить на чужинців велике враження, бо ще не у всіх поневоєних народів дійшло до створення таких політичних центрів.

В своїй промові п. Панчук сказав, між іншим, що він як українець з походження може говорити в справі України і українських емігрантів, хоч він канадський „Український емігрант“, казав п. Панчук, тепер як і завжди подіють руки разом усім щирим прихильникам свободи, щоб ми могли всі досягнути ліпшого і щасливішого стану в світі ніж сьогодні, щоб усі народи всякої раси, кольору і віри могли вільно жити на свій природний і традиційний лад, вільно збиратися де і коли вони хочуть, вільно працювати, учини і вчитися, володіти своєю власністю, користатися плодами своєї праці, вільно писати, читати, говорити, репрезентувати і бути репрезентованими і користатися всіми цими благами, якими вільні люди можуть хотіти користатися, — іншими словами, коли лібералізм, вільно установлений волею народу для народу і через нарід, буде правити в кожній країні, як він тепер править в деяких країнах“.

Далі в своїй промові п. Панчук подав число українських емігрантів у різних країнах, відомості з історії українського народу та факт утворення незалежної України в час першої світової війни.

Українські представники на конференції лібералів у Лондоні по закінченні наради вступили в контакт з Європейським Рухом, що об'єднує прихильників вільного, демократичного розвитку всіх націй Європи. До цього руху виявляють великий інтерес демократи Америки, Канади, Англії, Франції, Італії і інших вільних народів, що мали своїх представників на конференції „лібералів на чужині“ в Лондоні. Участь українських лібералів — демократів у цьому русі має і буде мати далі поважне значення для українського визвольного руху.

Інформаційна Служба Виконного Органу УНР.

А FINE UKRAINIAN PRESENT PROF. MANNING'S Excellent Book TARAS SHEVCHENKO, Poet of Ukraine Price \$2.50

„СВОБОДА“ P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Зголошуйте вільні місця праці!

В останніх тижнях чимраз частіше прибувають до нас транспортні скитальців з Європи. Завдяки великій та успішній праці З.У.А.Д.К. цими транспортом прибуває велика кількість українців.

У зв'язку з цим Філадельфійський Переселенчий Осередок звертається до громадян Філадельфії та околиць з гарячим проханням зголошувати до Осередку вільні місця праці. Прохання про те українців, які є босами та робітниками у фабриках та інших підприємствах.

Коли у підприємстві, де ви працюєте, є сьогодні якінебудь вільні місця, повідоміть про те листовно або телефонічно до:

Переселенчого Осередку п-ню Штогрин на слідуючу адресу: Mrs. Helen Stogryn, 4753 N. Hutchinson St., Philadelphia 41, Pa. Tel.: GL 5-2573.

Ця справа буде актуальною упродовж щонайменше цілого 1949-го року і тому повідомлення про вільні місця праці, прохання присилати і у майбутньому. Витіть або записіть собі вище подану адресу. Ваші повідомлення багато допоможуть новоприбулим чинам українським скитальцям та Переселенчому Осередку у його праці. — Не відмовте Вашої співпраці!

Переселенчий Осередок при З.У.А.Д.К. у Філадельфії

Процес В. Кравченка

(Докінчення зі стор. 2-гої).

ним мешканцями одна і та думка: мовляв, ви, українці, білорусини, грузини, вірмени і т. д. покищо існуєте лише дякуючи великому братньому народові, і без його опіки і допомоги ваше існування виключене. По війні в Києві було збудовано пам'ятник, на якому вибито слова Леніна про те, що вільна Україна можлива лише в складі з Росією. Вже за декілька років перед другою світовою війною, відчуваючи небезпеку для цілості „тюрми народів“, більшовики в своїй пропаганді почали все частіше і нахальніше співувати цю цісеньку. Війна виправдала їхні побоювання: в міжчасі військового хаосу, не заважаючи на досить несприятливі умови, національно-визвольні рухи набрали такої сили, що союська пропаганда в своїх розпачливих зусиллях тепер кидається від істерики в істеріку.

Кравченко виступає проти терору Політбюро і НКВД. Але ніщо не буває без причини. І Сталін не для забави ні методами терору. Ось так: ні з сього ні з того одинок наказує вшати, другий на Сибір. Причина сьогоднішнього терору закорінена глибоко в державно-національній традиції російського народу. В великій мірі московський терор — це наслідок колоніальної політики Росії. Не на кожний нарід однаковою мірою падає меч „пролетарської диктатури“. В'язниці і поправно-трудові табори Сибіру напхані не пропорційно: відсоток вийсклад їх вказує на те, що російський нарід є упривілейо-

ваним і не так карається як інші. Або хіба такого нищення письменників, учених, артистів зазнав російський нарід, як приміром український. На це джерело колоніального терору Кравченко чомусь не вказав, а навпаки заперечив.

Свою долю В. Кравченко зв'язав з долею вимираючих решток російської еміграції, зокрема зколішними співробітниками Леніна меншовиками, з людьми, які з різних непорозумінь просиділи за кордоном тридцять років і тепер лише задоволено потирають руками, захоплюючись територіальними здобутками товариша Сталіна. Зараз в своєму безнадійному становищі вони перейняті тією ж турботою, що і їхні московські колеги з Політбюро. Це черговий заговор проти свободи. І не маючи можливості там дома боротися за цілість завоявань, вони покищо для цієї мети вибрали західню свободу. Не може той дійсно боротися за свободу, який хоче цю свободу відняти у інших.

Скомпромітувати західню політику в очах поневоєних Москвою народів, що чекають від цього здійснення демократичних свобод, щоб таким чином у боротьбі Росії з заходом повернути ці народи на свій бік, піднести авторитет і політичну вагу захирілої російської еміграції і підготувати ґрунт для перебрання цією еміграцією в цілості політичної спадщини від більшовиків, це — на мою думку — політичний сенс процесу Віктора Кравченка.

Л. Лиман.

За участь вільного українства в європейському русі

Заходами Ліберального Інтернаціоналу (Світової Спільноти Лібералів, з участю делегатів таких країн: Б. Британія, Америка, Канада, Франція, Бельгія, Голандія, Італія, Німеччина, Еспанія, Швейцарія, Швеція, Фінляндія, Туреччина, Данія, Півд. Африка, та при допомозі Британського Ліберального Товариства в дні 25-28 січня ц. р. в Лондоні відбулася Конференція представників ліберальних рухів поневоєних народів. В Конференції взяли участь: Албанія, Болгарія, Чехословаччина, Естонія, Мадярщина, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Еспанія, Україна і Югославія. Як гості, на Конференції були присутні відпоручники Міжнародного Селянського Об'єднання, Міжнародного Об'єднання Робітників Пера (ПЕН-Клуб) і Європейського Руху.

Під час Конференції ухвалено цілий ряд резолюцій і створено постійний Комітет, в якому заступлені ліберальні рухи всіх тих країн, поневоєних тоталітарним режимом. Одна з резолюцій, яку прийнято одностайно всіма учасниками, відноситься до українського питання і говорить так:

„З уваги на те, що вільна і самостійна Українська Держава, створена і визнана, по першій світовій війні була знищена ворожими волі силами в такий самий спосіб, як багато інших держав під час і по закінченні другої світової війни, і з уваги на те, що хоч Україна є членом ООН, її уряд та представники не заступають вільного українського народу, а є тільки рупорами московського московського уряду,

ухвалюється, що представники вільних і демократичних українських течій повинні бути запрошені до участі в загальному русі Європейської Вільності і Об'єднання“.

Загальна резолюція Конференції стверджує: 1) Воля є одна і неподільна і Європі загрожує втрата її, коли хоч однієї нації забереється право до волі. 2) Оборона волі — обов'язок всіх чоловіків і жінок. Ця оборона — це в першу чергу повне повернення поневоє-

ним народам їх національної незалежності та волі їх країн. Коли це не буде досягнено, волю втрапить кожна вільна нація. 3) Боротьба за волю мусить бути продовжувана і доведена до переможного кінця, незалежно від того, чи йдеться про поневоєння країни ззовні, чи створення диктатури в нутрі.

На закінчення Конференції в Кекстон Гол відбулося масове віче для англійської публіки. Головним промовцем на вічу був проф. С. де Мадаріяга, голова Ліберального Інтернаціоналу та голова Культ.осв. Комісії в загальному Європейському Русі Об'єднання Європи, а побіч виступали з промовами представники поневоєних червоним тоталізмом народів. В імені українців виступав з доповіддю сот. В. Панчук, який головну увагу в своїй промові присвятив визвольним змаганням українського народу, починаючи з 1918 р. — до сьогоднішніх днів з діями Української Повстанської Армії. Зібрана публіка нагородила українського промовця бурхливими оплесками.

Про хід нарад Конференції широко інформувала англійська преса та радіо в передачах для Європи. (У. Д.)

СЛОВАЦЬКА ЛІГА З НАГОДИ ДНЯ МАСАРИКА.

(Докінчення зі стор. 2-гої).

нацистів і комуністів, д-р Едвард Бенеш, був ще гіршим ніж Масарик, бо переводив у практику ідеологію Масарика. Коли Масарик тільки заохочував комуністів і нацистів поширювати свою владу в Чехословаччині, Бенеш запровадив чехів і словаків Сталінові.

На підставі таких висновків Словацька Ліга остерігає президента й губернаторів стейтів, що б вони наново не виславлювали Масарика й Бенеша і не пхали ще далше чехів та словаків у більшовицьку неволю. Зате хай вони звертаються до Об'єднаних Держав за прослідженням неволі чеських і словацьких робітників, як цього домагається Американська Федерация Праці.

ВРОЧИСТЕ Соборне Архиєрейське Богослуження

В НЕДІЛЮ, 13-го БЕРЕЗНЯ 1949

(SUNDAY, MARCH 13, 1949)

в Українській Православній Катедрі

ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ

300 EAST 4th ST., NEW YORK, N. Y.

відслужена буде

ВРОЧИСТА СВ. ЛІТУРГІЯ

Святу Літургію служитимуть Соборно три Архиєреї: Високопреосвященний Митрополит Д-р Іларіон Огієнко, Преосвященний Єпископ Богдан та Преосвященний Єпископ Орест, в усвідомленні свого духовенства. На це врочище архиєрейське Богослуження закликаємо всіх громадян. Консисторія.

ІВАН БАГРЯНИЙ.

ТИГРОЛОВИ

РОМАН, ТОМ I

Ціна \$2.00.

Роман „Тигролови“ був нагороджений першою премією на літературному конкурсі у Львові. Скорочений друкувався під назвою „Звіролови“ у „Вечірній Годині“. Але то була лише частка повного тексту.

Замовлення враз з належністю слати до:

„СВОБОДА“

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY, N. J.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

ЩЕ МАЄМО ТІЛЬКИ КІЛЬКА ДЕСЯТОК ПРИМІРНИКІВ

КАЛЕНДАРЯ-АЛЬМАНАХА

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Календар має 224 сторін друку і містить багато оригінального, цікавого, вартісного, інформативного матеріалу з різних ділянок американського й українського життя. Коштує всього \$1. Замовляйте негайно, висилаючи належність на таку адресу:

„СВОБОДА“

P. O. Box 346

Jersey City 3, N. J.

3 ЖИТТЯ ГРОМАДІ ОРГАНІЗАЦІЇ

ШКАГО, ІЛЛ.

Зі Союзного життя
в громаді.

В неділю, 20 лютого відбулося у нас торжество, присвячене 40-літтю Бр. св. Стефана, 221-го відділу У. Н. Союзу. Про це офіційно буде повідомлено секретарем.

На другий день з нагоди побуту у нас головного підприємця, п. Мурашка, відбулися організаційні збори відділів шкільської округи. Були заступлені відділи 106, 125, 220, 221, 252 і 379.

Головний передсідник у своїй одногодній промові ствердив, що У. Н. Союз зростає в членстві й майні. Він порівняв У. Н. Союз до великого господарства, що має 467 складових частин — відділів. Головне господарство багатіє, як його члени працюють, а знов члени багатіють, як мають добрих господарів. Складові частини У. Н. Союзу є великі й малі, є відділи, що зростають, але є й такі, що сидять на місці, а то й маліють.

З шкільських відділів зростають такі відділи: 221, 125, 379, 220, 106, 252, 259. Менший зріст виказують відділи: 22, 33, 301, 222. Зменшуються в членстві відділи: 176, 415, 243, 216, 425, 214. Відділ 139-й за останніх 5 літ стоїть на місці. У. Н. Союз слідкує за зростом відділів й шукає причини зросту чи упадку деяких відділів.

Головний передсідник далі ствердив, що У. Н. Союз спонукає імена українців своїми англієвськими виданнями, такими як Історія України і др. Дотепер продано вже кілька тисяч примірників Історії України в англійській мові. Це значний успіх, коли зв'язати, що того роду книжки найтяжче продати. У. Н. Союз видає також твори Т. Шевченка й Франка й за те хвалить не хоче, але з нагоди організаційних зборів треба людям пригадати, що У. Н. Союз робить. Тепер настала тяжка година для народу, з якого ми походимо. Але ми всі в Союзі віримо, що режим Сталіна впа-

де, як упав Гітлер й Мусоліні. В дискусії над порушеними справами забирали слово союзівці: Харківський, Васильовський, Максимюк, лані Подола, д-р Смух, головний контролер Іванчук, головний радний Шпікула, Любас.

В дискусіях зачіплено справи відділових витратків адміністраційних. Над цією справою йде дискусія вже 10 літ і все виходить так, що якби Союз мав покривати витратки відділів, закуповувати бібліотеки для громад, давати більш стипендії, то на те все нема ради так довго, доки не можна піднести вкладок. Бо кожному ясно, що як росте державний бюджет, то в парі з тим зростають й податки!

Підчас дискусії присутні довідалися, що виданням англійсько-українського словаря зацікавилась фундація Ракефелера, й вже в тім напрямі зробила певні кроки, що У. Н. Союз все стремив до централізації малих відділів на добровільних умовах відділів; що скитальці перестають бути скитальцями з хвилею прибуття до американського порту; що стара еміграція старіється й радо передала би молодій імміграції провід у відділах; що є деякі виїмки в твердженні, що У. Н. Союз не платить т. зв. Сошбел Секюріті за своїх секретарів.

Головний передсідник, відповідаючи на запити, заявив, що всього 3 людей звернуло Союзіві стипендію та що дотеперішня допомога українським студентам є така мала, що У. Н. Союз ненадіється звороту. Конвенція мусить відбуватися що 4 роки, бо то вона вимагає закон.

Цього року припадає 55-ліття існування У. Н. Союзу й союзіві громади повинні вже тепер застановитися над влаштуванням імпрез з цієї нагоди, закінчив головний передсідник. Організатор Союзу, п. Д. Білецький, подякував урядникам відділів за кооперацію й на тому збори закінчено.

Зборами проводив гол. радний Шпікула, а секретарював підписаний.

Степан Куропас.

ЛІСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. Г., Торонто, Онт. — Як бачите з статей, поміщених у „Свободі“ з нагоди процесу В. Кравченка в Парижі, справа ця складна. Ми теж тої думки, що в процесі йдеться головне про те, щоб зdiskредитувати перед світом кремлівську владу. Проте не можна не брати під увагу тих завгав, які піднімає, наприклад, Л. Лиман у своїй статті про процес Кравченка. Тільки, що все це треба перевірити, заки рішиться, як в даному випадку поступити. Теж памятаймо, що нині вже світ знає, що уявляє собою большевицька влада. Це не те, що було ще тому кілька років! Паризький процес на ділі не дає нічого нового у боротьбі з Кремлем і не є під тим оглядом „сензаційним“.

MAGIC "PYSAR" PEN

\$2.00 Post-Paid
Вчасний Вели-
кодний Дарунок!

Модерне перо до восьми-писання писанок. Цим пером легко зможе опанувати писання писанок не тільки для себе, але й напро-даж. Трудні візирі виконете до-кладно, бо писар пише рази рів-но й чисто. Надзвичайна о-ферта дасть вам всі прилади до писання писанок: писар, писар-барик, інструкції. Замовляйте те-пер.

ARTCRAFT SUPPLY CO.,
800 Michigan Bldg., Detroit 26, Mich.
Enclosing \$2.00 for special Pysar Egg Coloring Kit.

Name
Address
City
State

ІРИНА АРТИМ
ПРОЩАННЯ
ЗБІРКА ОПОВІДАНЬ
в кольоровій охлядинці
Сторін 100. Ціна 35 ц.
Замовлення слати до:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ШИФКАРТИ
ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.
АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривих і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країн.
ПРОДАЄМО дома та всякого роду бізнесу.
У всіх справах звертайтеся до звісного
НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.
S. KOWBASNIUK
277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

WHEN TARZAN REALIZED THE FLOATING PAPER WAS A FIVE-POUND NOTE, HE WAS AMAZED.

FILLED WITH CURIOSITY HE CLIMBED TO INVESTIGATE.

AT THE TOP THE SIGNS OF JANE'S STRUGGLE WITH THE STRANGER WERE AS PLAIN TO THE APE-MAN AS THOUGH PRINTED.

RELIEF AND ANXIETY REPLACED THE GRIEF IN TARZAN'S MIND. HE BOUNDED IN PURSUIT ON THE FRESH TRAIL.

Коли Тарзан побачив, що літаючий паперцець це п'ять-фунтовий банкнот, він здивувався.

З цікавості він видріпався на скелю, щоб прослідити, що там є.

На вершку сліди боротьби Джени проти чужинця були такі ясні, наче б це був друк.

Намісце смутку прийшла духова полехша, а разом і не-певність. Він пустився бігом за свіжим слідом.

МАБУТЬ РОЗПОВІДАЄ ПРО СВОЇ НОВІ ТРИУМФИ!
„Бейрон“, що йогобачимо зправа, діваст знов найбільш відзначення на виставці псів в Медисон Сквер Гарден, а його власниця, акторка Петріша Морисон, горда з цього і рада, як можна судити з усміху на її обличчі.

Нова книжка про допущення
й розселення „Д. П.“

Закон з 1948 року про скитальців є чимось новим в імміграційній історії Америки. Вперше за всі часи американський нарід з людського почуття взяв на себе так би мовити колективне зобов'язання прийняти й розселити певну групу іммігрантів. Успіх тих заходів буде залежати від співпраці громад, організацій та окремих осіб по цілій країні. Для того ті організації і окремі особи повинні знати головні постанови закону про Ді Пі, як рівно ж зобов'язання, що торкаються Ді Пі після їх прибуття до цієї країни. Ці інформації подано в книжці, яку шойно видано заходами Загальної Ради. Назва книжки — „Допущення й Розселення Ді Пі в Злучених Державах“.

Багато постанов закон про Ді Пі підпало гострій критиці і президент Труман, сам само як і Демократична партія, обіцяють перегляд закону. Сподіваються, що 81-ий Конгрес ухвалить деякі зміни чи додатки до закону ще до кінця — в липні 1949 року — першої сесії конгресу. Зогляду на те, що багато є суперечних справ, остаточне рішення обидвох палат правдоподібно буде винесене не на початку, а при кінці першої сесії. Коли закон буде змінений, Загальна Рада видасть друге видання своєї книжки. Тим часом діє сучасний закон про допущення Ді

Пі і його постанови є обов'язуючими.

Книжка про допущення й розселення Ді Пі в Злучених Державах не тільки підсумовує важливі постанови сучасного закону, але й пояснює їх. Згадано там, які скитальці можуть з нього скористати, які ні. Пояснюється розпорядження про допущення скитальців і про те, хто їх може випускати. Є також інформації про перевезення Ді Пі з Європи до Злучених Держав. Взагалі згадано про всю процедуру, яку треба перейти як в Європі, так і тут.

В одній відділ-книжці є мова про те, як може скиталець, допущений тимчасово до Злучених Держав, змінити своє правне становище на становище сталого іммігранта. У відділі, де згадуються закони і зобов'язання, які торкаються скитальців після їх приїзду до цієї країни, подано такі, як піврічні звіти про кожного скитальця; реєстрація на військовий вишкіл і службу; як випускати рідню сюди; як дістати американське громадянство.

В книжці є також копії форм посвідок, що висилається для скитальців. Ці форми виготовила Комісія в справах скитальців, яка є відповідальною за переведення закону про Ді Пі. Парафії, клуби, допоміжні організації, які займаються справами скитальців, повинні мати цю книжку у себе. Ціна її 75 центів. Замовлення — разом з „моней ордером“ чи чеком — надіслати до: Common Council for American Unity, Inc., 20 West 40th Street, New York 18, N. Y. Загальна Рада.

IVAN FRANKO'S "MOSES"
Trans. by Waldimir Semenyak
With a biographical sketch of Ivan Franko
by Stephen Shumayko
Price 50 cents

Нові іммігранти

Укбаїнці, які приїжджають кораблем „Марія Флешер“ до порту Нью Йорк коло 8. березня 1949, стараннями Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в Філадельфії:

Андрейко Василь; Андрушків Володимир, Анна, Роман; Барилка Микола; Воднар Михайло, Пелагія, Марія, Василь, Анна, Степан, Ольга, Ірина; Войчик Василь; Бончак Іван; Бринджей Степан; Бунько Дмитро, Євдокія, Мирон; Бурбуляк Іван; Хтей Василь; Цвігун Осип, Ксеня; Черкіс Петро; Черник Микола, Осипа, Микола, Зенон; Чорнорай Василь; Чупкун Пафнутій; Чуп-

рун Анна; Лянів Анна; Данилишин Ярослав, Олена; Децик Володимир; Діденко Микола; Татяна, Віталій, Людмила; Дреботій Теодор, Любов, Іван, Марія; Дрозі Осип; Дубрівний Павло, Галина; Дуда Іван, Дзера Ольга, Олег; Гнідь Іван, Марія, Богдан, Любомир, Роман; Гоцинець Іван, Федор, Магда; Голуб Андрій, Марія; Горбаль Петро; Гробовий Теодозій; Громич Євген, Валентина, Емілія, Олександр, Константин; Гутира Іван; Гвоздецька Катерина; Іваніцький Іван, Раїса, Олександр, Роман; Івашко Мирон; Яворський Степан, Розалія, Микола, Анастасія; Юсків Теодор, Аеліса, Христина; Кащинець Віра, Семен, Роман; Кавка Микола, Володимира, Зоріяна; Клек Іван; Клементович Григорій; Когут Василь; Кондрат Андрій; Коростинський Іван; Ковалішин Микола; Кришан Іван; Кульчицький - Дашинич Филип, Анна; Курій Михайло, Наталія, Василь, Володимир; Кусень Іван, Анна, Стефанія; Кушнір Михайло; Кузник Остап, Лідія, Ольга; Кісіль Михайло, Пелагія; Лісевич Олександр, Анна, Богдан; Люпан Осип; Діляк Іван, Марія, Євген; Лисак Іван, Галина, Євген; Максимик Степан; Малюда Антін, Оксана, Мотря; Мельник Марія; Молін Катерина, Христина; Мойсесико Іван, Марта, Валерій; Мрушкewич Володимир, Лідія, Анна; Наболотний Михайло, Тамара; Недільський Маркіян, Ольга, Надія, Зенон; Одуляк Олександр, Анна, І-

ШУКАЮТЬ СВОЇХ
РІДНИХ

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,330 Рідних і знайомих пошукує Пилишенко Василь с Михайла.

17,331 Питльов Миколи з м. Волочиск від Чайковська Катерини (Грек).

17,332 Вертипорох Анни з с. Ославич Чорні (Надвірна) від Шкрумеляк Онурія.

17,333 Гайовий Михайла з с. Меричів, Шміт Яська з с. Уськович (Перемишляни) від Ділінь Степана.

17,335 Турко Івана від Войцук*Василь з с. Мякиш Старий (Ярослав).

17,336 Білошицький Дмитра, Лідковський Павла з с. Веселівка (район Коростень) від Білошицький Остапа.

17,337 Найдущак Гасі з с. Іздебкі від Подольян Івана.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ЯКЩО БАЖАЄТЕ ДІСТАТИ ТАКЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЯКЕ БУЛО ПЕНЕ ТА МОДЕРНЕ, А ЗА ЯКЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ НИЗЬКУ ОПЛАТУ, ТО ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА
ШИФКАРТИ - ПОДРОЖНІ ДОКУМЕНТИ
Продаж різних бізнесів, дома, фарм, та різного роду аскурацій.
"INCOME TAX RETURNS FILLED"
WESSON & BARTKIW
Steamship Agency
AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD
ПЕТРО БАРТКІВ
REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC
309 East 14th Street, Tel.: ALgonquin 4-8254. New York 3, N. Y.

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ЙОГО
КУШНІРСЬКА РОБІТНЯ
є тепер під числом
434 East 6th St.
BETWEEN AVE. A & 1st.
NEW YORK CITY
Telephone: Spring 7-3568
Приймає замовлення на НОВІ РОБОТИ І ПЕРЕРІВКУ
та дає 20% опусту на всі роботи, а також ДАРОМ
сторидж на літо.
Самий сторидж на літо 2% від сотні.
Робітня отворена від 9. рано до 9. увечір, кожного дня.
В неділі на замовлення.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острій догочасний негути чоловіків і жінок. Шкірни, X-Ray, Розуття жина лікуємо без операції. Переводимо а. налізу крові для супружних дозволів. Офісові години: В будні 10-7 P. M. В неділі 11-1 P. M.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ

КАЛЕНДАРІ НА 1949 РІК.
Календар-Альманах У.Н.С. ... \$1.00
Народний Календар (красний) 1.00
Календар Праці з Віршілі ... 75
Календар Провидіння ... 1.00
Кал. Укр. Родичи ... 65
Кал. Українського Голоуе ... 60
Кал.-Альманах Н. Шляку ... 60
Кал. Верелій „Ліса Мінити“ 45
Хто замовляє більше як два календарі пересилати не платити. Як менше то додайте 10 ц. на один календар.

SURMA
11 E. 7th St., New York 3, N. Y.

РЕАЛЬНОСТІ

НА ПРОДАЖ
РЕАЛЬНОСТІ

1 акер землі, 2 домн, один на 6 кімнат, другий на дві великі кімнати і гараж. Також 2 інші нові будинки. Молодий сад, 53 дерев. Дохід з ренту і саду \$600 річно. Реальності ці є в East Brunswick, N. J. Голоситись:

MIKE WERCHOLAK
R. F. D. 1, New Brunswick, N. J.

Comfortably air conditioned
Lutwyn & Lutwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Even 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
спрямує погребання по \$150
ціна та низький як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$180.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ВРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похороном в БРОК, БРОКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2599

Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 156 St.)
Brook, N. Y.
Tel.: MIllrose 5-4579

ТАРЗАН, ч. 2044. Тарзан попав на слід.